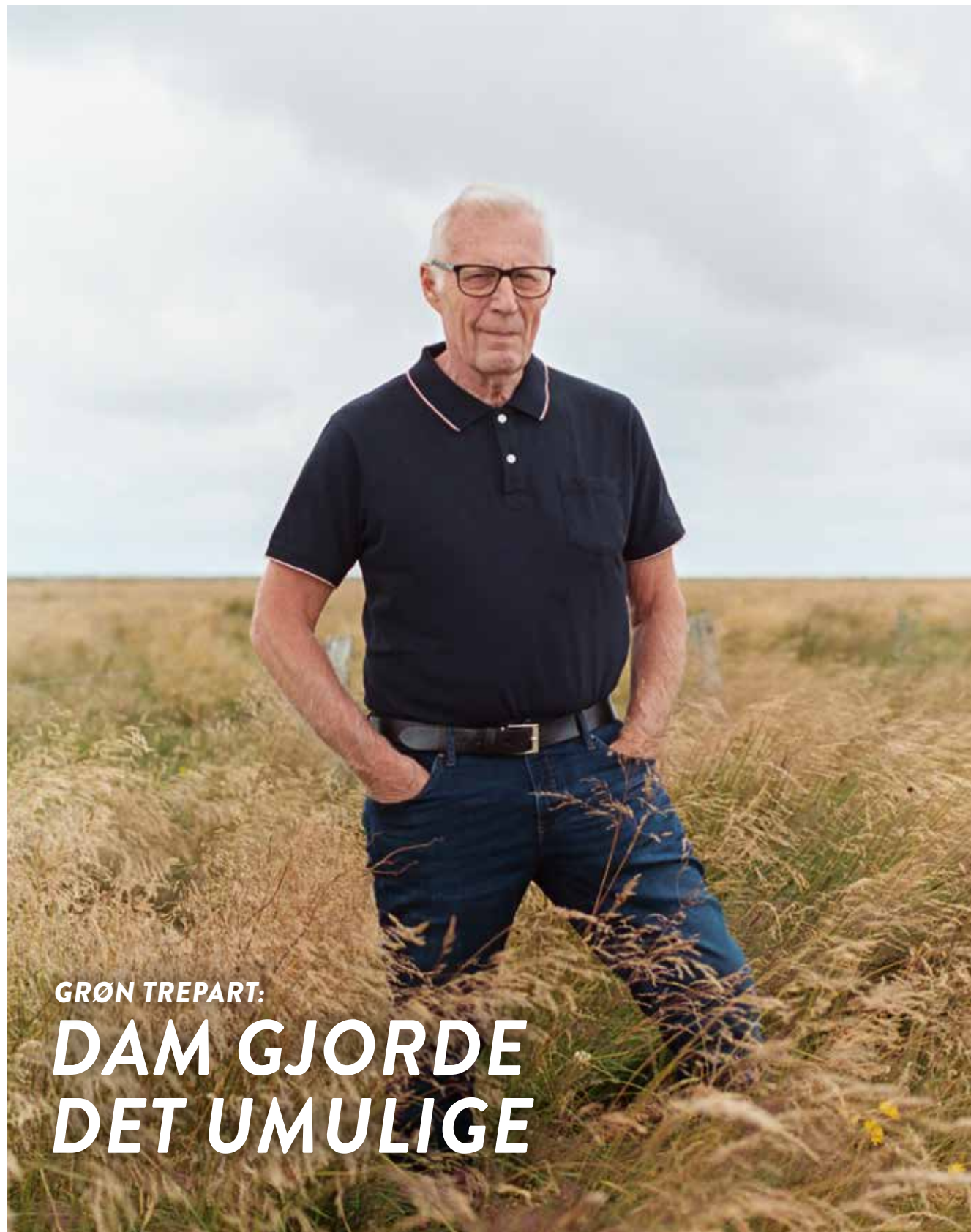

SOCIALDEMOKRATEN

GRØN TREPART:

DAM GJORDE DET UMULIGE

KONGRES, SUNDHED OG MEGET MERE

03/2024

SUNDHED
THORVALD LEVER
MED KOL, MEN SAVNER HJÆLP
FRA SAMFUNDET.

NYT FRA EP
CHRISTEL ER BLEVET
NÆSTFORMAND
I EUROPA-PARLAMENTET.

HISTORISK
ULIGHED I SUNDHED
ER DESVÆRRE IKKE
EN NY HISTORIE

**DAM SIKREDE
DEN GRØNNE TREPART. FIND
UD AF HVORDAN
OG HVAD DET VIL SIGE
AT "DAMME DEN".**

INDHOLD

- 04 NYT FRA BORGEN
- 06 ET NYT GRØNT DANMARKSKORT
- 08 DSU'S KLUMME
- 10 SUNDHED SKAL VÆRE FOR HELE DANMARK
- 14 KOMPROMISETS KUNSTNER
INTERVIEW MED HENRIK DAM
- 22 KONGRES: METTES TALE
- 24 EN KONGRES I PARTILOVENS TEGN
- 26 FUN FACTS OM KONGRESSEN
- 27 VOXPOP FRA KONGRESSEN
- 28 NYT FRA EUROPA-PARLAMENTET
- 36 NYT KONCEPT FOR POLITIKUDVIKLING
- 38 HISTORISK ARTIKEL:
SMÅ KÅR GIVER KORTE LIV
- 42 NAVNE OG NOTER

KÆRE SOCIALDEMOKRAT

Værdier er afgørende for Socialdemokratiet. Og lige så vigtige er de resultater, som gør vores værdier konkrete og skaber et bedre samfund for mennesker og natur. Evnen til at skabe resultater har altid kendetegnet vores parti.

Et resultat, der står solidt plantet på socialdemokratiske værdier, er Arne-pensionen. Men trods den tryghed som retten til tidlig tilbagetrækning giver til dem med de længste og hårdeste arbejdsliv, kan pensionsalderen ikke blive ved med at stige i det uendelige.

Der er afgørende forskel på om du har haft hårdt, fysisk arbejde fra du var 16-17 år eller du kom sent ud på arbejdsmarkedet. Den automatik som pensionsalderen stiger med i øjeblikket, er ikke fair for alle. Derfor har Socialdemokratiet valgt at rejse debatten om, hvordan vi får et pensionssystem som både er økonomisk holdbart og socialt retfærdigt. Det bliver et stort tema i den politiske sæson vi går ind i. Den kommende tid vil vi også se Danmarkskortet ændre sig med langt mere skov,

mere beskyttelse af vores fjorde og vores drikkevand. Sammen med en klimaafgift for landbruget har det stået højt på vores ønskeliste længe. Takket være et godt, bredt samarbejde i den grønne trepart står vi nu med den måske største aftale for dansk natur nogensinde. Store stykker land, hvor der i dag er intensivt landbrug omdannes til moser og enge. Der plantes ny skov på et areal, der svarer til Lolland, Falster og Bornholm.

Den aftale siger noget om, hvor meget vi kan i Danmark, når vi sætter os om bordet på tværs af interesser og finder løsninger. Og den siger noget om, hvad et stærkt socialdemokrati, der arbejder for at gøre værdier til resultater kan.

Mette Frederiksen

SOCIALDEMOKRATEN
Gratis for medlemmer
af Socialdemokratiet

ANSVARSHAVENDE
Lasse Ryberg

POSTADRESSE
Christiansborg
Socialdemokratiet
1240 København K

FORSIDEFOTO
Stefan Cavalieri

RETTIGHEDER
Fotos i bladet tilhører
Socialdemokratiet, med
mindre andet er angivet.

GRAFISK DESIGN
Stefan Cavalieri

NÆSTE NUMMER
Udkommer 03.12.24

Deadline for redaktionelt
stof er 01.11.24

Sendes til
Socialdemokratiet

Redaktionen påtager
sig intet ansvar
for materiale, som
indsendes uopfordret.

TRYK
Aller Tryk A/S

ANNONCER
Kontakt redaktionen

ISSN
0906-4613

**LEVERING &
ADRESSEÆNDRING**
medlem@socialdemokratiet.dk

INVESTERINGER I DEN NÆRE VELFÆRD

Mere end 5 mia. kr. til den nære velfærd. Det blev resultatet af de årlige økonomiaftaler med kommunerne og regionerne, som regeringen indgik i maj. Det er den største investering i velfærden i 15 år. Det er nødvendigt, fordi det i de senere år har været svært at få enderne til at mødes rundt om i landets kommuner og regioner.

NYT UDSPIL SKAL SIKRE LIVET PÅ LANDET

Landdistrikternes store potentiale skal indfris. Det er ambitionen i et nyt udspil fra regeringen, der bl.a. vil gøre det lettere at arbejde, bo, transportere og uddanne sig i landdistrikterne. Regeringen vil bl.a. sikre bedre hjælp til folkeskoleelever i de kommuner, hvor flest forlader folkeskolen uden at bestå dansk og matematik. Samtidig vil regeringen arbejde for at bevare ungdomsuddannelserne i landdistrikter, der står over for faldende ungdomsårgange.

Derudover vil regeringen belønne de kommuner, der gør mest for at udbygge grøn energi, og sikre bedre vilkår for turismeerhvervet for at skabe lokale arbejdspladser i landdistrikterne.

”Vi skal udnytte de store potentialer, der er i vores landdistrikter, så fremgangen i hele Danmark kan fortsætte”, siger erhvervsminister Morten Bødskov.

Gode transportmuligheder er afgørende for livet på landet. Derfor foreslår regeringen at indføre nye muligheder for transport i landdistrikterne. Derudover vil regeringen indføre befodringsfradrag for studerende og elever i 25 yderkommuner, så de kan blive boende og samtidig passe et studie i en større by.

Aftalerne løser ikke alle udfordringer i alle dele af landet. Men kommunerne og regionerne under ét får mulighed for at begynde at udvikle dagtilbud, folkeskoler, ældreplejen og sundhedsvæsenet efter nogle år, hvor bl.a. stigende priser har lagt pres på velfærden.

SKOLESKIBET

De kommende år skal mere end 1.000 unge have muligheden for at starte en uddannelse til søs med skoleskibene DANMARK og Georg Stage. I regeringens forslag til finanslov sættes der penge af til to årlige togter på begge skoleskibene de næste fire år.

Derudover afsættes der penge til vedligeholdelse og renovering af det over 90 år gamle Skoleskibet DANMARK.

På Socialdemokratiets sommergruppemøde den 13. til 14. august i Vejle fik folketingsmedlemmerne mulighed for at komme ombord på Skoleskibet DANMARK og tale med de unge.

PRIDE

Socialdemokratiet var talstærkt repræsenteret i årets Copenhagen Pride, hvor både statsminister Mette Frederiksen og en række af partiets folketingsmedlemmer deltog. På billedet ses Ida Auken, Lea Wermelin, Mogens Jensen og Gunvor Wibroe.

I anledningen af Priden var Regnbuenetværket i Socialdemokratiet vært for en byvandring med fokus på vilkårene for LGBT+ personer i de seneste 50 år. Deltagerne rundede ikoniske steder fra det københavnske regnbuemiljø som det hedengangne diskotek Pan, Centralhjørnet og Kvindehuset.

ET NYT GRØNT DANMARKSKORT

Den grønne trepartsaftale viser vejen til et grønnere Danmark. Hvor der er mere plads til natur og skov til gavn for klimaet, vandmiljøet og drikkevandet.

Alt for længe har klima-, miljø og landbrugspolitik været en politisk kampplads, hvor man har set hinanden som modspillere fremfor medspillere. Men kort før sommerferien kunne regeringen og parterne i den grønne trepart – bl.a. Landbrug & Fødevarer og Danmarks Naturfredningsforening – præsentere en historisk aftale om et grønt Danmark. Det bliver den største forvandling af det danske landskab i nyere tid.

MERE NATUR OG SKOV

Baggrunden for den store aftale er alvorlig. Rundt om i Danmark er naturen under pres. Flere af vores dyre- og plantearter mangler plads og levesteder. Faktisk er mange arter i fare for at uddø. Sådan må det ikke fortsætte.

Den grønne trepartsaftale indeholder vigtige fremskridt for naturen. Over de næste to årtier vil Danmarkskortet blive markant grønnere. Vi vil blandt andet rejse skov svarende til størrelsen på Lolland, Falster og Bornholm tilsammen. En del af det areal,

der i dag bruges til landbrug, skal i fremtiden være skove, heder, enge, ådale eller moser. Naturen får simpelthen mere plads. Samtidig sætter vi nu et mål om, at en femtedel af Danmarks areal skal være beskyttede naturområder.

BEDRE VANDMILJØ OG RENERE DRIKKEVAND

Det er ikke kun til lands, vi gør Danmark grønnere. Livet under havets overflade er også udfordret. Fremfor at være hjem for fisk, er de danske fjorde præget af fedtemøg og iltsvind.

En af de helt store syndere er kvælstof udledt fra landbruget. Også her kommer den grønne trepartsaftale til at gøre en forskel. Strategisk opkøb af landbrugsjord og skovrejsning omkring de danske fjorde skal være med til at sætte en prop i kvælstofudledningen og beskytte både fjorde og drikkevand.

”Samtidig foretager vi et paradigmeskift i kvælstofreguleringen, hvor vi skruer markant op for reguleringen på markerne, der ikke allerede er taget ud af drift. Vi skal have fiskene tilbage i vores fjorde. Det har vi nu en klar plan for”, sagde miljøminister Magnus Heunicke, da aftalen blev indgået.

AFTALE BANER VEJEN FOR AT OPFYLDE 2030-KLIMAMÅLET

Det er fem år siden, vi satte nogle af verdens mest ambitiøse klimamål. I 2030 skulle Danmarks CO₂-udslip være reduceret med 70 procent. Dengang sagde mange, at vi ikke ville nå dem. Alligevel har vi aftale for aftale trukket Danmark i en grønnere retning. Nu tager vi de sidste skridt blandt andet med klimaafgiften for landbruget.

”Med aftalen når vi vores klimamål i 2030, og vi tager et stort skridt nærmere at blive klimaneutrale i 2045. Vi bliver det første land i verden, der indfører en reel CO₂-afgift på landbruget. Det kommer andre lande til at lade sig inspirere af,” lød det fra skatteminister Jeppe Bruus ovenpå aftalen.

Næste skridt bliver at drøfte den grønne trepartsaftale med Folketingets partier. ●

PÅ BILLEDET: BESØG PÅ VEJLE FJORD I FORBINDELSE MED SOMMERGRUPPEMØDET I AUGUST

Nedslag i aftalen:

VERDENS FØRSTE KLIMAAFGIFT FOR LANDBRUGET

Som det første land i verden indfører vi en klimaafgift for landbruget. Det gik Socialdemokratiet til valg på i 2022.

MEGET, MEGET MERE SKOV

Der gives støtte til at rejse skov på 250.000 hektar landbrugsjord frem mod 2045. Det svarer til rundt regnet 20 gange størrelsen på Danmarks nuværende største skovområde, Silkeborgskovene.

UDTAGNING AF LAVBUNDSJORDE

Der gives støtte til at udtage 140.000 hektar lavbundslande frem mod 2030. Det svarer til mere end 200.000 fodboldbaner.

OPKØB AF LANDBRUGSJORD

Strategisk jordopkøb med henblik på kvælstofreduktioner.

DANMARKS GRØNNE AREALFOND

Der afsættes et historisk højt beløb på omtrent 40 mia. kr. til indsatserne.

Du kan læse mere på [Socialdemokratiet.dk](https://socialdemokratiet.dk)

DSU

LAV IKKE SELVMÅL I UDDANNELSES- POLITIKKEN

KATRINE EVELYN JENSEN
FORBUNDSFORMAND

Hvis der er noget jeg er stolt af SVM-regeringen har leveret på, så er det uddannelsespolitikken. Vi investerer i de uddannelser, der løfter flest. Klassen socialdemokratisk politik.

Men jeg er bekymret for, at næste skridt i uddannelsespolitikken bliver et gigantisk selvmål. Velfærds-samfundets største udfordring er ikke manglen på penge. Det er manglen på dygtige medarbejdere. Og desværre ser et fald i antallet af unge, der vil uddanne sig til fx lærere, sygeplejersker og pædagoger. Det kalder på en reform af professionsuddannelserne. Men indtil videre ved vi kun, at regeringen har leget med tanken om at skære i uddannelsernes længde og finansiere en reform internt mellem uddannelserne. Det er virkelig en farlig tanke! Af flere årsager.

For det første er det mangel på forståelse for, hvor komplekse fagligheder vi har med at gøre. Vi lever i en verden, der bliver mere kompleks. Tag bare børneområdet. Flere børn har særlige behov og diagnoser. Vi slås mod en opdragelseskultur, hvor stimuli fra iPaden er den lette udvej. Børn, der mistrives eller er udsat for omsorgssvigt. Det kræver pædagoger i verdensklasse for at kunne skabe nærværende og udviklende miljøer, hvor leg bliver til læring. Hvor verden bliver større. Hvor grundstenene bliver lagt rigtigt.

Pædagoguddannelsen er slet ikke god nok som den er i dag. Kun 23% af arbejdsgiverne oplever nyuddannede, der er rustet til at møde virkeligheden, viste en evaluering fra 2021. Noget må ske! Men at forkorte uddannelsen er ikke vejen frem.

For det andet sender en forkortelse af længden på pædagog – eller socialrådgiveruddannelsen et forkert signal. Mange unge forbinder uddannelseslængde med prestige. Og selvom jeg bestemt ikke deler den unuancerede opfattelse af uddannelser, så er vi nødt til at forholde os til, at mange unge vil opfatte det som et skridt ned af prestige-stigen. Det vil nok være det største selvmål ever, hvis en reform af professionsuddannelserne førte til endnu færre ansøgere.

Lad os derfor gå en anden vej og skabe de bedste velfærdsuddannelser i verden. Vi kan undgå selvmål og i stedet score hat trick i uddannelsespolitikken, hvis regeringen vil. •

VILLE DU SELV ARBEJDE I ET DÅRLIGT INDEKLIMA?

ALLE BØRN HAR RET TIL ET SUNDT INDEKLIMA.

Børnene er vendt tilbage i vuggestuer og børnehaverne landet over, og klasselokalerne er igen fyldt op med glade og spændte elever. Nogle af dem har måske endda haft deres allerførste dag i børnehaven, andre er blevet så store, at de nu kan kalde sig for skoleelever.

Og selvom både pædagoger og lærere gør alt hvad de kan for at sikre de bedste rammer for læring og trivsel, så kan de desværre ikke gøre noget ved det dårlige indeklima, der er i mange institutioner. For problemet kan ikke bare løses med mere udluftning, men kræver, at der i daginstitutionerne og skolerne er mekanisk ventilation, der bliver serviceret regelmæssigt.

For som det er i dag, så går det både udover børnene og de ansatte!

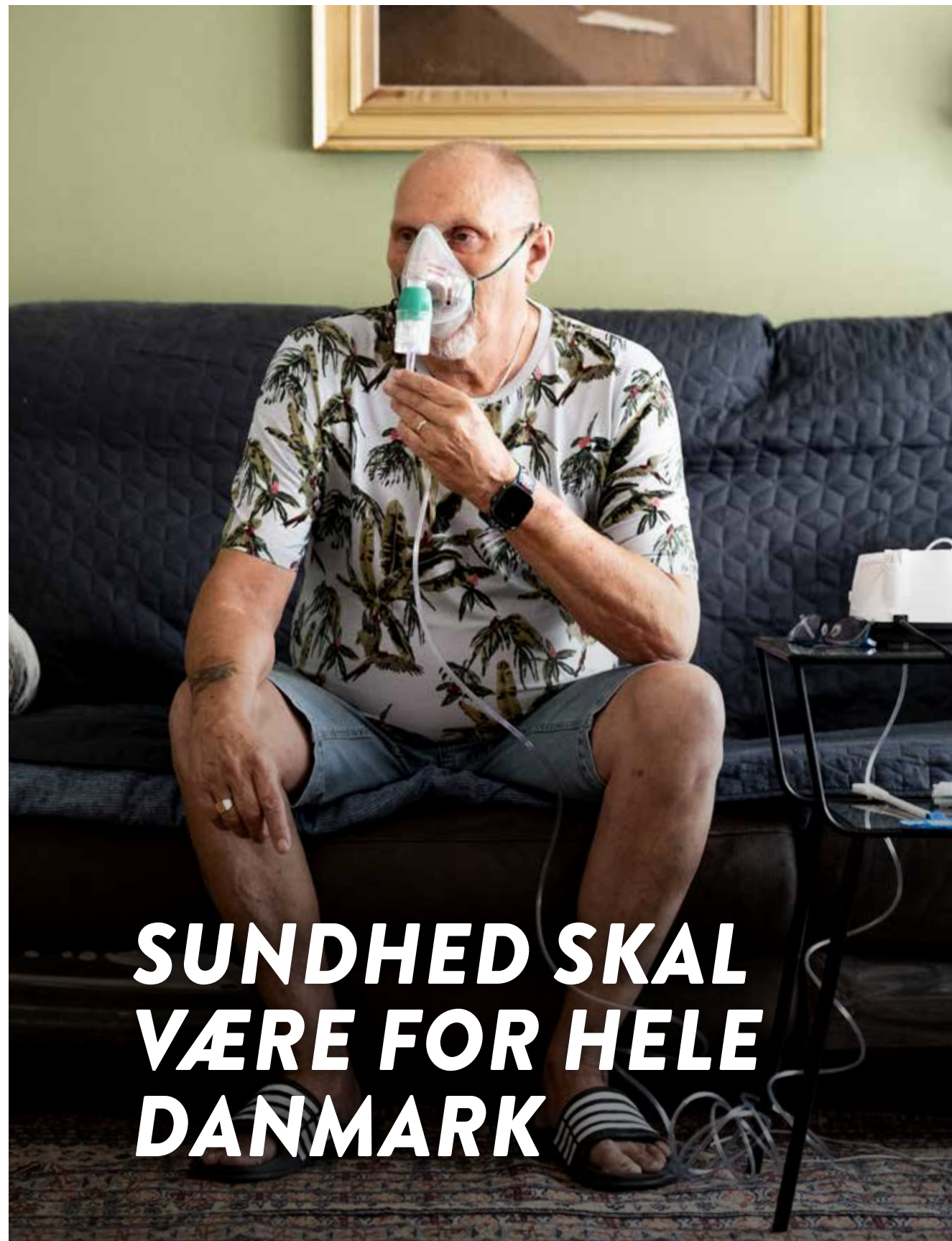
VIDSTE DU, AT:

- I over halvdelen af de danske klasselokaler er CO2-niveauet så højt, at det er over Arbejdstilsynets anbefalinger.
- Næsten 1/4 af sygefraværet blandt pædagoger kan forklares af dårligt indeklima, det viser en ny undersøgelse.
- At de pædagoger, der arbejder i det dårligste indeklima, har 1,9 gange højere et sygefravær end dem, der arbejder i det bedste indeklima.
- At den samfundsøkonomiske gevinst ved et bedre indeklima i skoler og daginstitutioner er 7,63 mia. kr. over en 30-årig periode, når man trækker de nødvendige investeringer fra.

**DET KAN VI
GØRE BEDRE!**

WWW.BEDREINDEKLIMA.NU

SUNDHED SKAL VÆRE FOR HELE DANMARK

Patienterne skal høres i debatten om fremtidens sundhedsvæsen, mener Thorvald. Han blander sig aktivt trods sin alvorlige lungesygdom.

Sundhedsvæsenet er en hjørnesten i den danske velfærdsmodel, men for mange er mødet med systemet desværre alt andet end trygt. For Thorvald Thorvaldsen fra Dianalund, der har været KOL-patient i mange år, er sundhedsvæsenets fremtid et spørgsmål om overlevelse. Som KOL-patient kender han alt for godt til konsekvenserne af et system, der ikke altid formår at yde den nødvendige omsorg. Men Thorvald har også oplevet, hvordan nytænkning og teknologi kan vende op og ned på hverdagen – til det bedre.

PÅ GODT OG ONDT

Thorvald Thorvaldsen har i dag mindre end en fjerdedel af sin lungekapacitet tilbage, og han måtte stoppe med at arbejde tilbage i år 2000. Han er ikke alene. KOL – også kendt som "rygerlunger" – er en af de hyppigste kroniske sygdomme i Danmark, og omkring 10-15 % af den voksne befolkning har KOL i større eller mindre grad.

Mange får KOL som konsekvens af rygning, men i Thorvald Thorvaldsens tilfælde har årelangt hårdt arbejde også tæret på helbredet:

"Jeg har arbejdet med asbest på byggepladser, hvor vi skar tagplader over. Jeg har arbejdet med epoxymaling på Lynetten, hvor vi stod i almindeligt arbejdstøj uden nogen form for beskyttelse. Jeg har også kørt som chauffør i 30 år så noget bilos er der kommet indenbords. Jeg har aldrig været bange for at arbejde, for der skulle jo mad på bordet."

Desværre betyder sygdommen, at dagene med arbejde er ovre. Selv det at løfte indkøbsposerne ind i bilen kan være en uoverkommelig udfordring for Thorvald.

PÅRØRENDE LØFTER MEGET

Thorvald lægger ikke skjul på, hvor stor en betydning hans kones hjælp har haft for hans hverdag. "Hvis ikke jeg havde min Marianne, så skulle jeg på plejehjem. Hun gør alt det, jeg ellers skulle. Det, jeg selv kan prøve, er at trække vejret. Hvis ikke jeg kunne det, havde hun sikkert gjort det for mig. Så heldig er jeg."

Hans kones store hjælp efterlader samtidig Thorvald med en undren, for hvorfor er det hans kone, der skal slæbe og slide?

"Hvordan kan man som samfund lade os nedslidte og syge i stikken og lade vores pårørende tage slæbet og bære den største byrde, som jeg skal love for er tung."

ÆNDRET LIV

Selvom Thorvald Thorvaldsen ikke kan varetage et arbejde længere, så har det ikke skræmt ham væk fra et være engageret i kampen om et bedre sundhedsvæsen i forskellige arbejdsgrupper. Noget af

” HVIS IKKE JEG HAVDE MIN MARIANNE, SÅ SKULLE JEG PÅ PLEJEHJEM

det arbejde, der har fyldt mest, er en arbejdsgruppe under Sundhedsstrukturkommissionen, hvor der bl.a. er PreCare-KOL på dagsordenen.

PreCare-KOL er et tilbud i Region Sjælland, hvor KOL-patienter selv lærer at måle iltmætning, puls og temperatur, mens en sygeplejerske i eHospitalet følger ens målinger. Og hvis personalet finder det nødvendigt, kan man blive undersøgt og behandlet i eget hjem – og hvis nødvendigt, med en læge i røret til at tale med den tilstedeværende sygeplejerske.

”Jeg kan blive helt høj af at fortælle, hvordan det har bevirket, at jeg kan og har lyst til at foretage mig noget herhjemme – for hvis det går galt, så ved jeg, at jeg kan kontakte dem, der sidder med PreCare-KOL, og som har åbent hele døgnet,” siger Thorvald som ærgrer sig over at tilbuddet er begrænset til Region Sjælland.

Samtidigt peger Thorvald på, at det skal være muligt for KOL-patienter at komme på et rekreationsophold, hvor man kan komme ovenpå igen.

HÅBER POLITIKERNE LYTTET

Et stort problem, som borgere med KOL oplever, er, at voldsom åndenød kan opstå. Og Thorvald fortæller, er det ikke unormalt, at man i de tilfælde overvejer, om det er nu, man går bort. Tanken, om det er nu, man vinker det sidste farvel til familien, er ikke sjælden.

”Det er ikke altid lige let at få fat på en læge, og der kan let være flere måneder til den næste ledige tid. Og kommer man på hospitalet, så må man som lungepatient, der har svært ved at tale, på grund af åndenød, igen forklare nye ansigter, hvad man fejler. Det er ikke optimalt”, mener Thorvald.

Hans opråb til både politikerne og Sundhedsstrukturkommissionen er, at PreCare-KOL skal udbredes til hele landet.

”Jeg behøver ikke længere være bange. Det er noget af det vigtigste i vores sundhedsvæsen, og det skal udbredes.”

Thorvald håber, at hans erfaringer – sammen med andre patientgrupper – vil indgå i de kommende forhandlinger om sundhedsvæsenet og minde politikerne om, at det handler om mennesker med alvorlige udfordringer, som det nuværende system ikke løser tilstrækkeligt. ●

SUNDHED PÅ EFTERÅRETS DAGSORDEN

Regeringen nedsatte i marts 2023 en sundhedsstrukturkommission til at komme med forslag til løsninger, der sikrer et forebyggende og sammenhængende sundhedsvæsen med en større grad af lighed, nærhed og bæredygtighed. Den 11. juni i år offentliggjorde kommissionen anbefalinger, som danner grundlag for sundhedsudspil.

EN BANK TIL FORENINGER

Bliv foreningskunde i en bank, der forstår jeres behov

Som foreningskunde i Arbejdernes Landsbank kan I være sikre på at samarbejde med en bank, der forstår jeres interesser og behov.

Jeres økonomi – i ansvarlige hænder

I Arbejdernes Landsbank har vi mange års erfaring med at rådgive mange typer af foreninger. Derfor tilbyder vi specialiseret rådgivning og en række bankløsninger, der letter jeres administrative arbejde og værner om jeres forenings økonomi.

Vi kan rådgive jer om:

- **Etablering** – herunder stiftelse, vedtægter og tegningsregler
- **Drift** – herunder bestyrelsesarbejde, årsregnskab og generalforsamlinger
- **Finansiering** – herunder lån til vedligehold og større projekter
- **Fremtidsplaner** – herunder opsparing og vedligeholdelsesplaner.

Hvad kan vi gøre for jeres forening?

Ring til os på tlf. 38 48 48 48 og hør mere om jeres muligheder som foreningskunde hos os eller læs mere på al-bank.dk/foreninger.

NY UDS STILLING

Oplev historien om hvordan mennesker, der hver for sig havde meget lidt, blev til den stærkeste kraft i udviklingen af det danske velfærdssamfund.

A man with grey hair, seen from the back, is looking out over a vast, flat, grassy landscape under a cloudy sky. The man is wearing a dark jacket. The landscape is a mix of green and yellow grass, with a small wooden post visible in the foreground. The sky is filled with soft, white clouds.

KOMPROMISETS KUNSTNER

*Hvem ringer man til,
når man skal få traditionelle arvefjender
i landbruget og Danmarks Naturfredningsforening med
på en stor fælles klimaaftale? Henrik Dam Kristensen fik
enderne til at mødes i den største grønne
aftale nogensinde.*

Henrik Dam Kristensen er egentlig ude af politik efter mange år på Slotsholmen og i Europa-Parlamentet. Nu skal tiden bruges sammen med konen Bente, børn og børnebørn i sommerhuset i Hemmet ved Ringkøbing Fjord. Familiehygge. Gåture med hunden. Pleje venskaber og interesser. Men så ringer telefonen.

"I de 32 år jeg var i Folketinget, har jeg haft det sådan, at når statsministeren eller partiet har bedt mig løse en opgave, har jeg altid sagt ja. Det er indgroet i mig, at hvis jeg kan hjælpe min regering eller mit parti, så er jeg klar til det," siger Henrik Dam Kristensen.

Med sit ja bliver Henrik Dam Kristensen formand for den grønne trepart. Opgaven, der skal løses denne gang, er langt, langt fra let. For hvordan får man landbruget, industrien, fagbevægelsen og Danmarks Naturfredningsforening til at finde sammen om en omstilling af dansk landbrug med det formål at sænke CO2-udslippet?

"Jeg vidste jo godt, hvor vigtigt det her var, og hvor mange aspekter der var i det. Både de politiske udfordringer, men selvfølgelig først og fremmest hvordan man finder en faglig løsning på udfordringerne for klimaet og naturen, som også kan godkendes af landbruget. Når man har været i det politiske miljø i så mange år som jeg har, så er det meget svært at sige nej til sådan en udfordring," siger Henrik Dam Kristensen.

Og udfordringen var massiv: Regeringsgrundlaget fastslår, at der skal en CO2-afgift på dansk landbrug, men mange landmænd er mere end skeptiske, og i

kulissen står en kampklar Inger Støjberg, der efter amerikansk forbillede indkalder til rallys mod CO2-afgiften. Meget er på spil for regeringen.

DØDE FISK OG FJORDE

Samtidig er flere og flere danskere dybt påvirkede af de uhyggelige fotos i medierne af livløse fjorde og fiskedød, som kalder på akut handling. Og landbrugets udledning af kvælstof bærer hovedansvaret for ilt-

**” NÅR STATS-
MINISTEREN ELLER
PARTIET HAR BEDT MIG
LØSE EN OPGAVE, HAR
JEG ALTID SAGT JA**

vindet i fjorde, åer og vandløb. Det ligger i kortene, at den del skal håndteres ved senere forhandlinger, men Henrik Dam Kristensen får opbakning til at gøre forsøget med at løse to gordiske knuder på én gang.

"Det, at vi tog begge problemer i et hug, betød, at opgaven blev større, men også at der blev mange flere brikker at flytte med. Og alternativet havde været, at parterne skulle ud i et langt opslidende slagsmål igen kort tid efter," siger Henrik Dam Kristensen.

→ Forhandlingerne bliver hårde, og det spidser til flere gange undervejs. Men kort før danskerne går på sommerferie kan regeringen sammen med Landbrug & Fødevarer, Danmarks Naturfredningsforening, Fødevareforbundet NNF, Dansk Metal, Dansk Industri og KL præsentere en aftale, der tager højde for både CO2-reduktion, udledning af kvælstof, sikring af rent drikkevand og bedre vilkår for biodiversitet.

"Det er den største og mest sammenhængende aftale på klima- og naturområdet nogensinde. Jeg har været med til forsvarsaftaler, hvor vi har brugt flere penge, men den her aftale er så konkret, at vi allerede fra 2027 vil kunne se effekten. Der kommer enge og moser, hvor der i dag er intensivt landbrug. Det er en aftale, som vil forandre danmarkskortet for vores børn og børnebørn."

AT DAMME DEN
Meget få danskere har lagt navn en -isme, men endnu færre til et verbum. Måske er det faktisk kun Henrik Dam Kristensen, der har æren. At *damme den* har i

årevis været noget man siger på Christiansborg, selv om verbet endnu ikke har fundet sin vej til ordbogen. "Jeg ved sgu ikke helt, hvad definitionen er," griner Henrik Dam Kristensen, men går ikke af vejen for at give et bud: "Det er vel noget med ikke at lade sig rive med af følelserne, men lige læne sig tilbage. Tage sig tiden. Høre om der ikke er basis for lige at kigge på det her en gang til."

” **DET ER DEN STØRSTE OG MEST SAMMENHÆNGENDE AFTALE PÅ KLIMA- OG NATUROMRÅDET NOGENSINDE**

Måske var det evnen til at *damme den*, der gjorde Henrik Dam Kristensen til det oplagte valg som formand for den grønne trepart. Måske var det på grund af den respekt, der står om den tidligere folketingsformand. I hvert fald er det egentlig ikke så overraskende, at den svære opgave endte hos Henrik Dam Kristensen. Han er vellidt bredt på Christiansborg, kendt for at holde ord og har deltaget i forhandlinger om alt fra fleksjob til køb af kampfly for milliarder. Men vaklede det på noget tidspunkt?

"Selvfølgelig. Der var store kriser undervejs, men jeg var aldrig der, at jeg overvejede at ringe til Mette Frederiksen og sige, at den her opgave kan jeg ikke løse," siger Henrik Dam Kristensen. Han fortæller også, at han undervejs måtte tale meget direkte og bruge det, han selv kalder "lidt ufine tricks": "Jeg måtte hive enkeltpersoner ind i et rum og kigge vedkommende i øjnene og spørge: "Skal alt det her virkelig falde på grund af dig"? Forløbet var fyldt med den slags dramaer. For landmændene er det jo deres erhverv og livsgrundlag. Og for Danmarks Naturfredningsforening er det hjerteblood og hele formålet med foreningen. Det var jo ikke en søndagsbadetur."

MODET TIL AT BØJE SIG
I mange andre lande har spørgsmål om klima og landbrug ført til bål i gaderne og traktordemonstrationer, men for Henrik Dam Kristensen er det kendetegnet for dansk demokrati, at slagsmålene kan foregå rundt om et bord: "Jeg tror ikke altid, folk er klar over, hvor vigtigt det er for stabiliteten i vores samfund, at vi har ansvarlige partier og organisationer. Det, at man har viljen, evnen og modet til at bøje sig, så 80 procent af Folketinget står bag hovedparten af lovgivningen, gør jo Danmark til et utroligt stærkt samfund," siger Henrik Dam Kristensen.

Nu er den grønne trepart endt ud i en aftale, som ligger hos regeringen. Dens endelige skæbne afgøres af Folketinget, og tingets tidligere formand kan ikke lade være med at komme med en appel:

"Ingen er over eller ved siden af Folketinget. Det har jeg stor respekt for. Og derfor vil jeg sige det på den her måde: Hvert ord i den her aftale er vejet på en atomvægt. Den er så afbalanceret, når alle organisationerne kan se sig selv i den, at det kan gå i stykker, hvis ikke Folketinget er i stand til at bære det her igennem." ●

Damme (*verbum*)

Udtale: [dama]
Oprindelse: Fra gangene på Christiansborg.
Faste udtryk: At damme den.

Betydning: "For eksempel ved at starte der, hvor der trods alt er noget fælles grund at stå på og så bygge en aftale langsomt op derfra."

Elisabet Svane
Politisk kommentator, Politiken

– Jeg vil hellere have, at der på min gravsten står, at jeg gjorde en forskel, end ”Her hviler Jens-Ole, han blev fed og rig”

Jens-Ole Larsen har den ambition med fra forældrene. Den er en del af arven i Slagelse Transportcenter, som sønnen, Jacob, er i fuld gang med at drive videre.

Jens-Ole Larsen
Ejer af Slagelse Transportcenter

Der var ”en rend af skæve eksistenser” i forældrenes fragtfirma, da Jens-Ole var barn. I dag uddanner Slagelse Transportcenter flere lærlinge end nogen anden transportvirksomhed i Danmark. Mange fra kanten af arbejdsmarkedet. Familien Larsens ambition om at gøre en forskel kommer ikke til at gå i graven med Jens-Ole. For sønnen, Jacob, vil drive både virksomheden og ånden videre. Det bliver lidt lettere nu.

I Danmark er ca. 60.000 virksomheder privatejet. De er grunden under dansk velstand og deres lokalområde. For en familievirksomhed er en forretning med en arv og et ansvar for en families historie på det sted, hvor det hele startede. Derfor gør de en forskel udover forretningen. Og derfor er det så afgørende, at regeringen nu gør det lettere for næste generation at overtage familievirksomheden og drive den videre. Det giver tryghed om næsten 850.000 danske arbejdspladser og sikrer udvikling lokalt.

Jacob Hasselbalch Larsen
Driftsdirektør i Slagelse Transportcenter

DEM, DER VIL AFSKAFFE ARNE- PENSIONEN, FÅR KAMP TIL STREGEN

Et grønnere Danmark, støtte til Ukraine og kampen for en fair pensionsalder, stod centralt i Mette Frederiksens kongrestale.

Under Socialdemokratiets kongres i Aalborg i midten af september holdt Mette Frederiksen sin 10. kongrestale som partiets formand.

Her berørte statsministeren især fem emner. Det første handlede om, at det danske velfærdssamfund fortjener bedre rammer. For selvom de fleste børn i folkeskolen trives, og selvom mange ældre er glade for hjemmeplejen, så er velfærden ikke god nok, mener hun. Hun satte streg under, at det er en udvikling, som Socialdemokratiet sammen med resten af regeringen er i gang med at vende.

Det ses bl.a. i form af en frisættelse af ældreplejen og folkeskolen, lønløft i den offentlige sektor og det største løft af kommunernes økonomi i 15 år, som fremgår af regeringens finanslovsforslag.

Dernæst talte Mette Frederiksen om vigtigheden af den grønne trepart. Med den grønne trepart tegner regeringen sammen med en række foreninger, organisationer og kommuner et helt nyt, grønt Danmarks-kort. Desuden indføres verdens første CO2-afgift i landbruget, samtidig med at de passer på naturen og på den danske fødevareproduktion.

SAMMEN KAMP

"Jeg har siddet i Folketinget i mere end tyve år. Været minister i ni. Statsminister i mere end fem. Og jeg kan uden nogen form for vaklen sige til jer: Vi havde aldrig fået så god en aftale, hvis ikke det var for en bred regering", sagde statsministeren i talen.

KRIMINALITET, KRIG I UKRAINE OG PENSION

Desuden talte hun om et af de emner, som i øjeblikket fylder meget i den politiske debat og i mediebilledet: Unge drenge og piger fra Sverige, som tager til Danmark for at slå ihjel i bande-opgør.

"Vi ser i de her år en forråelse af kriminaliteten. Hvor få tryk i en app kan bestille en alt for ung dreng i Sverige til at tage turen over Øresund med mord i øjnene. Organiseret kriminalitet med menneskefjendske bagmænd", lød det fra Mette Frederiksen.

Kriminalitet som en konsekvens af indvandring er et af de største problemer i vores samfund, mener hun.

Hun påpegede, at der lige nu er eksempler på, at det danske samfund ikke kan udvise mennesker, der har begået meget farlig kriminalitet i Danmark, fordi de menneskers menneskerettigheder står i vejen.

"Som statsminister kommer jeg aldrig til at melde Danmark ud af internationale konventioner (...) Men det betyder jo ikke, at konventionerne omvendt skal blive ved med at være støbt i beton. Derfor er det også en diskussion, som jeg har med mine kolleger i Europa. Og det er en diskussion, vi kommer til at bruge mere tid på fremover", sagde statsministeren.

Hun slog også fast, at Rusland aldrig må få lov at diktere grænserne i Europa.

Det betyder bl.a., at hun vil holde fast i Danmarks massive støtte til Ukraine.

I slutningen af sin tale rettede hun skytset mod de borgerlige kræfter, der mener, at Arne-pensionen skal afskaffes.

"I kommer til at få kamp til stregen", lød den direkte besked fra statsministeren, der også understregede, at Socialdemokratiet ønsker en mere retfærdig pensionsalder, men at det "ikke er noget, man bare lige ændrer over natten". ●

EN KONGRES I PARTILOVENS TEGN

Talelysten var stor og spændingen i top, da deltagerne skulle diskutere ligestilling, kontingent og dobbeltmandater.

På årets kongres blev partiloven ændret. Der har været indsendt mange ændringsforslag af forskellig karakter. Fra nøgterne ændringsforslag om sproglige præciseringer til større strukturelle ændringer om bl.a. ligestilling og forslag om ét fælles kontingent på tværs af hele partiorganisationen.

Der var et stort engagement på kongressen, og mange ønskede at tage del i debatten. Ildsjæle på kryds og tværs af landet ønskede at deltage aktivt, endda så meget, at taletiden måtte nedsættes og frokosten blev udskudt. Det er fantastisk at se, for partiloven dikterer mange vigtige områder for vores fælles organisation. Nogle af afstemningerne var endda så tætte, at dirigenterne to gange måtte få talt stemmerne op ved bordene.

Her er de vigtigste ændringsforslag, der var oppe og vende på årets kongres:

LIGESTILLING

Kongressen vedtog, at partiet både på opstillingslister og internt til valg i organisationen skal arbejde for at sikre, at intet køn er repræsenteret med mere end 60 %. På opstillingslisterne til kommunal- og regionsrådsvalg blev det derudover vedtaget, at de første seks pladser på hver opstillingsliste skal flettes mellem kønnene. Det vil sige, at

hvis nr. 1 på listen er en kvinde, så skal nr. 2 være en mand og så fremdeles.

DOBBELTMANDATER

Kongressen vedtog, at det nu skal være muligt at sidde i både en kommunalbestyrelse og et regionsråd. Tidligere har dette kun været muligt i helt særlige situationer. Det var også blevet foreslået, at man både skal kunne sidde i Folketinget og i en kommunalbestyrelse. Der var et simpelt flertal for forslaget, men det blev dog stemt ned. Det blev stemt ned, fordi det kræver kvalificeret flertal (2/3-flertal) at ændre i partiloven.

KONTINGENT

Hovedbestyrelsen stillede forslag om, at kontingentet skulle fastsættes af hovedbestyrelsen. På den måde ville hovedbestyrelsen kunne vedtage én fælles kontingentsats, der skaber bedre rammer for annonce-

ring af medlemskaber. Det ville ligeledes gøre det mere simpelt at indføre en månedlig betaling af kontingent med ønsket om at fastholde flere medlemmer. Forslaget blev ikke vedtaget. Hovedbestyrelsen stillede også et forslag om, at det skal være muligt at tilbageholde kontingentmidler fra partiforeninger, kommune- og kredse, der aktivt vælger ikke at leve op til partiloven. Det forslag blev vedtaget.

SKIFT AF PARTIFORENING

Det vil fremadrettet være muligt at skifte partiforening én gang om året, modsat i den tidligere partilov, hvor det kun var muligt at skifte i forbindelse med årsskiftet, eller hvis man havde skiftet folkeregisteradresse. Det gjorde det sværere for medlemmer, der havde glemt at skifte partiforening i forbindelse med flytning, men som ønskede at blive aktive i deres nye lokalområde.

Dette er blot et uddrag af de vedtagne ændringer. Når partiloven er rettet til, vil den blive offentliggjort på Socialdemokratiets hjemmeside og på partikontoret.dk. ●

FAKTA

- Partiloven er det vigtigste regelsæt i Socialdemokratiet og går forud for både lokale vedtægter og forretningsordener.
- Partiloven kan kun ændres på kongresser, som ordinært holdes hvert fjerde år (næste gang vil være i 2028).
- Lovudvalget, som hovedbestyrelsen havde nedsat, påbegyndte sit arbejde 15 måneder før kongressen, ligesom det har været muligt for alle organisationsled at stille ændringsforslag. Der blev i alt stillet 103 ændringsforslag til partiloven.

John Nielsen
Forbundsformand for
Serviceforbundet

TAK FOR ARNE-PENSIONEN

Lad os værne om retten til Tidlig Pension og udbygge sikkerhedsnettet, så flere får ret til en værdig tilbagetrækning efter mange år på arbejdsmarkedet.

Sammen med fagforeningerne i Serviceforbundet kæmper vi for at bevare de gode vilkår for seniorer.

Raffinaderiteknikerne

Landbrugs og Tilsynsfunktionærernes
Landssammenslutning

FUN FACTS OM KONGRESSEN

Forberedelserne til kongressen startede i marts, altså 7 måneder før. Det tager 15 mennesker 9 timer at gøre salen klar. Forinden skal der foldes 1.050 mapper, som indeholder 10 forskellige materialer. På hver plads ligger der 14 ting klar til de delegerede.

Det er firmaet Get Visual, der står for opsætning af scenen, og de sørger for, at man på storskærm kan se dem der er på talerstolen med 5 kameraer. Det hele fylder 3 lastbiler.

Søren Østergaard gør sig klar til at underholde til festmiddagen som Smadremanden.

Fotografen får fingeren for at være for langsom.

Bag scenen har de deres kontrolrum, hvor de sidder 8 mand. Foruden kameraerne, holder de også styr på talerlisterne. Det tager 3 dage at sætte det hele op.

VOXPOP

KURT KRISTIANSEN
LOLLANDKREDSSEN

40. GANG
PÅ KONGRES

HVAD ER DINE FORVENTNINGER TIL WEEKENDEN?

Det er jo primært det her omkring ændringer af partiloven, som er interessant på denne her kongres.

HVORDAN OPLEVER DU KONGRESSEN INDTIL VIDERE?

Det er altid dejligt at være sammen med folk, så det er en god oplevelse. Vi har spist middag sammen med vores egen kreds, og det er jo bare dejligt at møde venner her Aalborg, som har samme overbevisning som en selv.

SUSSIE BRIZARR
HORSENSKREDSSEN

FØRSTE
GANG PÅ
KONGRES

HVORDAN HAR DU OPLEVET KONGRESSEN INDTIL VIDERE?

Det har været en god start. Lige nu vil jeg sige, at det højeste var Mettes tale. Det må jeg bare sige. Hun har en rigtig god måde at få budskaberne ud på. Hun er så direkte, men samtidig er hun så humoristisk. Det var også dejligt at høre Carl Emil (Petersen red.) synge sangen Frit Land. Det passer jo bare så godt ind.

HVAD ER DINE FORVENTNINGER TIL WEEKENDEN?

Jeg glæder mig til debatterne i morgen og til at kigge lovene igennem. Jeg har været med i min kreds i fire-fem år, og når man starter som nyt medlem, er lovene jo ikke lige det første, man sætter sig ind i, så det her giver jo en anledning til at dykke ned i lovene og lære dem at kende.

JULIE MARIE LARSEN
TAASTRUPKREDSSEN

TREDJE
GANG PÅ
KONGRES

HVAD GLÆDER DU DIG TIL PÅ KONGRESSEN?

Jeg glæder mig til at se alle de socialdemokrater, som man ikke lige ser til hverdag. Så glæder jeg mig altid til Mettes tale og til bare at have noget socialt samvær og tale politik på kryds og tværs med en masse forskellige mennesker.

HVAD ER DIN OPLEVELSE AF KONGRESSEN INDTIL VIDERE?

Jeg synes, at der virker til at være god stemning, men vi har kun været i gang et par timer. Mettes tale var rigtig god, så jeg glæder mig til at se, hvad resten af weekenden bringer.

FØRSTE DANSKE SOCIALDEMOKRAT I EU-PARLAMENTETS PRÆSIDIE

Christel Schaldemose er efter valget endt som den højest placerede danske socialdemokrat i EU. Hun er nemlig blevet næstformand i Europa-Parlamentet og træder dermed ind i parlamentets præsidie, hvor vigtige beslutninger træffes.

Der har aldrig før været en dansk socialdemokrat på den vigtige post. Christel er glad for den tillid, kollegerne har vist hende, ved at vælge hende som næstformand for parlamentet:

“Hver eneste dag har jeg arbejdet for at gøre vores hverdag tryggere, grønnere og mere retfærdig. Nu har jeg fået en endnu større platform til netop det. Det betyder mere indflydelse og et større ansvar. Og det ansvar er jeg klar til at løfte.”

Som næstformand i Europa-Parlamentet er man med til at sætte retningen for Europa-Parlamentet og dermed for EU.

“De næste fem år skal jeg bruge på at sprede vores socialdemokratiske budskaber i hele EU. Vi skal have et tryk mere liv - både online og offline. Vi skal have farlige kemikalier ud af vores hverdag. Vi skal gøre alt hvad vi kan, for at sikre et demokratisk og frit Europa.”

Sidst en dansker var næstformand i Europa-Parlamentet var da Bertel Haarder (Venstre) bestrædt posten for 25 år siden. Derudover har også Poul Schluter (Konservative) og Poul Møller (Konservative) også været næstformænd i Europa-Parlamentet.

Det var før både Lissabon-traktaten og østudvidelserne. Dermed var EU mindre og Europa-Parlamentet mindre indflydelsesrigt sidst en dansker bestrædt den høje post. ●

FOTO: MEW

En stor tak

Kære alle

Jeg skylder jer alle 142 tusind gange tak. Det er jeres ihærdige og slidsomme indsats, der gjorde, at 142 tusind danskere satte deres kryds ved mig, og ved Socialdemokratiet d. 9 juni.

Tak til jer, der stod tidligt op og delte morgenbrød og foldere ud.

Tak til jer, der hængte plakater op - og som kravlede i lygtepælene for at tage dem ned igen. Og tak til jer, der har taget snakken med høj og lav, både på gader og på stræder. I gør Socialdemokratiet til den stærke bevægelse og politiske kraft, vi er.

Tak for jer!

Valget endte ikke, som vi drømte om og knoklede for. Men vi har stadig tre mandater i EU. I har mig, Marianne og Niels. Nu står vi over for en ny mandatperiode. I kan være helt sikre på, at vi tre socialdemokrater kæmper jeres sag i EU.

Endnu engang vil jeg sige tak. For mig har det været stort at stå i spidsen for det parti, som jeg har været en del af hele mit liv. Tak for jeres tillid og tak for jeres opbakning.

TRE NEDSLAG: DE STØRSTE KAMPE DE NÆSTE 5 ÅR

REDNINGSPLAN FOR NATUREN

Vi ved i Danmark, at især vores have og fjorde er voldsomt udfordret. Den udvikling skal vendes, og her skal EU og Europa-Parlamentet være stærke medspillere. Samtidig skal vi drastisk reducere mængden af farlige kemikalier, der ender i vores kroppe og vores natur.

KLIMA, KLIMA OG MERE KLIMA

Vi har sat meget ambitiøse mål i Europa, men det er nu, de svære beslutninger skal træffes. Det kræver et ambitiøst og modigt Europa-Parlament, der tager ansvar og sikrer fremtidige generationer. Denne valgperiode kan vise sig at blive afgørende inden for klimapolitikken.

SKÆRM

Kampen for vores tryghed online er kun lige begyndt. Vores liv og hverdag foregår online, og derfor skal vi fortsætte med at insistere på tryghed for både børn og voksne på internettet.

DE NÆSTE ÅR HANDLER OM AT SIKRE ET STÆRKT OG UAFHÆNGIGT EUROPA

En af de vigtigste opgaver for EU i de kommende år er at sikre et stærkt og uafhængigt Europa, som er i stand til at stå i egen ret og samtidig føre en grøn politik, der skaber arbejdspladser i Europa, mener Europa-Parlamentsmedlem Niels Fuglsang.

EU skal øge ambitionerne på en lang række områder såsom forsvar, cybersikkerhed og grøn industripolitik. Det er nemlig ifølge det socialdemokratiske medlem af Europa-Parlamentet Niels Fuglsang bekymrende, hvordan Europa er blevet afhængig af andre dele af verden, når det kommer til vores sikkerhed og velstand.

Som eksempel på Europas afhængighed af fremmede magter nævner Niels Fuglsang både, at Europa stadig er afhængig af våbentechnologi fra USA, Israel og Saudi-Arabien i forhold til at kunne forsvare sig selv. Men også, at man har set, et land som Kina købe strategisk og kritisk infrastruktur i Europa.

”Kina har de senere år købt sig ind i havne i Grækenland og Tyskland, men også energi-infrastruktur i en række europæiske lande. Senest skal et kinesisk selskab nu for første gang sætte havvindmøller op i den tyske del af Nordsøen nær Hamborg. Vel at mærke samtidig med at det er meget svært eller umuligt for europæiske virksomheder at komme ind på det kinesiske vindmarked. Det er et problem.”

Niels Fuglsang mener, at EU i mange år har ført en fejlslagen politik, når der kommer til handel med f.eks. Kina.

”Vi har brug for at samarbejde med Kina om for eksempel hvordan vi bekæmper klimaforandringerne. Og vi skal handle med Kina. Men vi bør ikke acceptere, at kritisk europæisk infrastruktur ender på kinesiske hænder, og at førende og strategisk vigtige europæiske industrier udkonkurreres af statsstøttede kinesiske producenter. Det er skadeligt for Europas konkurrenceevne og for vores arbejdspladser. Og hvis vi ikke tænker os om, kan det også udgøre en decideret trussel for vores fælles sikkerhed.”

**” DET ER EN
AF DE TING JEG
VIL BRUGE MIT NYE
MANDAT TIL AT
KÆMPE FOR**

Som eksempel på, hvordan hvor galt det er allerede er gået, kommer Niels Fuglsang ind på historien om den europæiske solcelleindustri. Europa startede med at være førende indenfor produktion af solceller, men der gik ikke lang tid før Kina gennem massiv statsstøtte fuldstændig overtog markedet. I dag er 96 procent af alle solcellepaneler i Europa produceret i Kina.

”Vi skal sikre uafhængighed, og vi skal sikre at de nye grønne arbejdspladser også kommer til Europa frem for primært at havne i andre dele af verden. Det er en af de ting jeg vil bruge mit nye mandat til at kæmpe for.” ●

**DET VIDSTE DU
MÅSKE IKKE OM
NIELS FUGLSANG**

Han er fra både Næstved og Thy. I Thy voksede han op på en lille gård med fritgående grise og køer.

Han var frivillig i Obamas valgkampagne i 2008. Her gik han bl.a. dør-til-dør i Miami med en gruppe studiekammerater under navnet "Danes4change".

Han kan godt betegnes som frankofil. Har boet i Paris, snakker flydende fransk og sætter pris på et glas champagne ved festlige lejligheder.

Kan godt lide at sejle og surfe (stadig på begynderstadiet). Her ved Cold Hawaii i Thy med sin kæreste.

Har skrevet Ph.d.-afhandling om Finansministeriets regnemodeller ved Copenhagen Business School.

**I EU-PARLAMENTETS
 LIGESTILINGSUDVALG ER**

MARIANNE ENESTE DANSKER

Marianne Vind vil bruge sine tre udvalgspladser i Europa-Parlamentet til at kæmpe for godt arbejdsmiljø, bedre ligestilling og dyrevelfærd.

Efter konstitueringen i Europa-Parlamentet står Marianne Vind over for både nye og velkendte opgaver. Hun har fået plads i parlamentets beskæftigelsesudvalg og transportudvalg - to udvalg, som hun også slog sine folder i gennem den forgangne periode.

"Et godt arbejdsmiljø, grøn omstilling og kampen mod social dumping er stadig topprioriteter for mig - som de altid har været det," siger socialdemokraten, om baggrunden for, hvorfor hun igen har kæmpet for at få plads i netop disse udvalg.

Men Marianne Vind står også over for nogle nye opgaver. Hun har nemlig forhandlet sig til en plads

i Europa-Parlamentets ligestillingsudvalg. Og selvom ligestillingskampen ikke er ny for Marianne, er det alligevel en speciel opgave, der venter hende. Hun er nemlig den eneste dansker, der har fået plads i udvalget. Og det forpligter.

"Jeg skal forsøge at repræsentere ikke bare de socialdemokratiske perspektiver på ligestilling, men også de danske sådan mere generelt set. For det er meget forskelligt, hvordan man ser på ligestilling i eksempelvis Polen, Spanien og Danmark. Det er derfor en vigtig og ansvarsfuld opgave, der venter, men jeg glæder mig," siger Marianne Vind. ●

DE VIGTIGSTE KAMPE I MARIANNE VINDS UDVALG

BESKÆFTIGELSESUDVALGET

"For det første skal vi revidere udbudsdirektivet. Jeg kommer til at kæmpe for, at vi får mulighed for at stille krav til kædeansvar, arbejdsmiljø, ID-kort og overholdelse af deadlines og kvalitet, når det offentlige sender opgaver i udbud.

Derudover kommer det til at ske meget på arbejdsmiljøområdet. Vi skal lave lovgivning om det psykiske arbejdsmiljø og retten til at logge af, når man ikke er på arbejde. Vi skal lave et asbest-screeningsdirektiv, og vi skal lave lovgivning, der gør op med nedslidning på arbejdsmarkedet."

TRANSPORTUDVALGET

"Noget af det første vi skal kaste os over er reglerne for dyretransporter. I dag må man transportere levende dyr i op til 24 timer til skade for både klimaet, dyrenes velfærd og danske arbejdspladser. Står det til mig, skal dyr maks. transporteres i otte timer. Vi skal også gøre endnu mere for at skubbe på for at transportsektoren bliver grønnere.

Og så har jeg en lille drøm. Jeg håber vi kan lave en luftfartspakke inspireret af vejpakken. Et multiredskab, som skal forbedre arbejdsvilkårene og arbejdsforholdene hos piloter, kabinepersonale og ansatte på jorden i luftfartsbranchen. Der er desværre mange slyngelvirksomheder og usle arbejdsforhold i branchen."

LIGESTILLINGSUDVALGET

"Jeg kommer til at fokusere på ligeløn, ulighed i pensioner og ansatte på deltid. Og så vil jeg også fokusere på vold og chikane og menneskehandel. Det er nemlig stadig store problemer i EU. Alt for mange kvinder bliver dræbt - fordi de er kvinder. Det skal vi lave om på."

NYT KONCEPT FOR POLITIKUDVIKLING:

”VI ÅBNER OP IND TIL DET HELLEGE”

I Køge og Hvidovre har man inviteret lokale foreninger med til at udforme Socialdemokratiets valgprogram. Man er enige om, at partiets nye koncept kræver en indsats, men at udbyttet er stort.

Til november 2025 skal Socialdemokratiet endnu engang i kamp om pladserne i landets 98 kommunalbestyrelser og fem regionsråd. Forberedelserne er i gang. Men for partifællerne i Køge og Hvidovre er arbejdet nok begyndt

endnu tidligere end i de fleste andre kommuner. De to kommuner har nemlig været med i et pilotprojekt for at teste om partiet kan finde nye veje til at inddrage bredere dele af lokalsamfundet i skabelsen af Socialdemokratiets politik.

SPÆNDTHED OG HELLIGDOM
For de to kommuner begyndte arbejdet i februar og marts. Konkret blev arbejdet sat i gang ved to dialogmøder, hvor lokale interessenter som fagforeninger, idrætsklubber og erhvervsråd

kunne møde op og give indspark til, hvordan den socialdemokratiske politik bør se ud.

Socialdemokraten har været i kontakt med Køges borgmester, Marie Stærke, og Socialdemokratiets borgmesterkandidat i Hvidovre, Anders Liltorp, for at høre deres tanker om konceptet, og hvordan arbejdet siden er skredet frem.

”Jeg var sommerfugle-i-maven-spændt-på, hvor mange der overhovedet havde lyst til at

komme,” fortæller Køge-borgmester Marie Stærke. ”Vi er ikke altid så gode til at spørge folk om hjælp, hvis de ikke har partibogen i orden. Det var vi så ude at spørge om nu, og så kom de gudhjælpemig!”

Samme spændthed og samme overvejelser finder man hos Anders Liltorp i Hvidovre.

”Det lyder måske forkert, men det er lidt som om vi som parti, bryder nogle rammer ved at sige, at vi åbner op. Vi åbner op ind til det hellige i forhold til vores egen politik”.

Men trods et vist overlap af nervøsitet hos de to partifæller, stod det hurtigt klart, at møderne var en succes. Så stor en succes, at man i begge kommuner er i gang med at afholde flere dialogmøder.

BÅDE INDHOLD OG RELATIONER

Hverken Marie Stærke eller Anders Liltorp lægger skjul på, at de mange politiske indspark fra aktive udefra er værdifulde. Selvom alle forslag ikke er lige overraskende, understreger Anders Liltorp, at det ”er guld værd” at lytte til drømmene blandt folk, som virkelig brænder for et område.

”Det gør jo, at der kommer vinkler med, som nok ikke naturligt ville være kommet frem, hvis det alene var partimedlemmer, der var med i processen.”

Og mødet med lokale stemmer bringer noget mere til bordet end den rene politikudvikling – hvad

både Anders Liltorp og Marie Stærke også kommer ind på. Køge-borgmesteren understreger det givende ved, at interessenterne får mulighed for at komme hinanden nærmere.

”Det var næsten som om, at partiprogrammet blev sådan lidt en underliggende ting. For selve samtalen handlede jo om kom-

munen, om Køge, om de interesser vi har med hinanden, sammen og på tværs – og som måske også er modsatrettede indimellem.”

Istemmende fortæller Anders Liltorp: ”Et valgprogram har et fire-års-perspektiv. Men relationerne til folk, og det at kunne sige, ’hej, tak for sidst, og nu skal du høre’. Det kan du ikke købe for penge.” •

PARTIETS NYE KONCEPT FOR UDVIKLING AF VALGPROGRAMMER

- I sin enkelhed går konceptet ud på at gøre det let at inddrage lokale stemmer i arbejdet med valgprogrammer; være det med lokale fagforeninger, teatergrupper eller menighedsråd
- Alle kan være med – også hvis I allerede har startet arbejdet
- Arbejdsmængden kan tilpasses fra kommune til kommune – og partikontoret står klar til at yde sparring og hjælp undervejs
- På partikontoret.dk finder I alt I behøver til at sætte gang i processen

SMÅ KÅR GIVER KORTE LIV

*Starten på den historiske kamp mod
ulighed i sundhed.*

"S"trejftog gennem det København der skal forsvinde". Så direkte var titlen på den bog som Marie Christensen udgav i 1917 som argument for forbedring af byens fattigste boligområder. Marie Christensen var tjenestepigernes store organisator, og hun var en af Danmarks historisk set mest markante socialdemokratiske pionerer og blandt meget andet medlem af borgerrepræsentationen i hovedstaden. Med sædvanlig energi var Christensen gået fra hus til hus i de værste slumkvarterer i København, blandt andet i de nu bortsanerede gader mellem Adelgade og Borgergade.

"I et af Husene fandt jeg paa Kvisten oppe i Baghuset to arbejdsomme Kvinder ved Symaskinen. Det var et usselt lille Tagkammer med skrå Vægge og Resterne af et Tapet, som hang i Laser. Rummet var ikke større end, at man magelig kunde række fra den ene Væg til den anden. Om Vinteren fæg Sneen ind gennem det

utætte Tag. Trapperne var så rådne, at de gyngede, når man gik paa dem, I sådanne Omgivelser levede disse to Kvinder med deres Børn."

Besøger man Arbejdermuseets nye udstilling "Vi er arbejderne" møder man et loftskammer i stil med denne beskrivelse. Man kan på egen krop fornemme de trange og mørke forhold, de få og slidte møbler og lægge sig på de to halmmadrasser på gulvet, der gjorde det ud for senge for børn og voksne. Men man kan også mærke, hvordan beboerne har forsøgt at skabe et hjem i de ugæstfri rammer. Faktisk var Marie Christensen flere gange overrasket over hvor glade og positive folk var i de faldefærdige omgivelser. Det fik hende dog ikke til at vakle i sin overbevisning om, at boligforholdene skulle forbedres. "Omgivelser har desværre en demoraliserende Indflydelse. Der er ikke megen Fornøjelse ved efter endt Dagværk at komme hjem til disse glædesløse Stuer. Ikke underligt, at man

ofte træffer Mænd og Kvinder, hvis Ansigt bærer tydeligt Præg af Drukkenskab og andre Laster." De små og usle boligforhold var sundhedsskadelige – ja ligefrem dødelige.

Når man forlader loftskammeret på Arbejdermuseet møder man en statistik udarbejdet af Marie Christensens partifælle, Gustav Bang. Bang var historiker og en af de første akademikere i Socialdemokratiet, og var stærkt optaget af at undersøge vilkårene for arbejderne ud fra statistisk materiale. Han gennemgik folketællinger, sundhedsindberetninger og tabeller over dødsfald. Det førte ham blandt andet til at kunne påvise, at børnedødeligheden blandt arbejderfamilier var næsten dobbelt så høj, blandt dem der boede i 1- og 2-værelseslejligheder, i forhold til dem, der boede i 3- og 4-værelsesboliger. Men lige så vigtigt pegede han på den sociale faktor: "For hver Gang der i København dør 10 Grossererbørn, dør der 11 Embedsmandsbørn, 17 Murer-, Snedkersvende- og Maskinarbejderbørn, 18 Arbejdsmandsbørn og 19 Jordarbejderbørn." Og i talrige andre undersøgelser pegede han på, hvordan lav social stilling førte til forhøjet risiko for dårlig sundhedstilstand både fysisk og mentalt, til misbrug og først og fremmest til tidlig død.

FOTO: (CA. 1910)
KVINDER OG BØRN I
ADELGADE-KVARTERET.

FOTO: MARIE CHRISTENSEN (1871-1945)
BESKREV DE ELENDIGE BOLIGFORHOLD
FOR ARBEJDERFAMILIER I KØBENHAVN.

Marie Christensen og Gustav Bang lavede deres undersøgelser i en tid med helt særlige forandringer i den brede befolknings hverdagsliv. I årtierne omkring år 1900 oplevede byerne en enorm befolkningstilvækst. Flere hundredetusinde mennesker forlod landområderne og søgte arbejde i byerne, ikke mindst i København. Og på trods af kraftig byggeaktivitet var der ikke ordentlige boliger til alle, ligesom boligspekulanter havde frit spil. I en tid stort set uden socialt sikkerhedsnet førte arbejdsløshed og sygdom typisk til at familier måtte flytte i billigere og dårligere lejligheder, med nye udfordringer til følge.

De problemer, de hver for sig pegede på, rakte dog langt ud over deres samtid. Nemlig at sociale og økonomiske forhold har betydning for den enkeltes sundhedstilstand. Hvis du er socialt udsat, er du også helbredsmæssigt udsat. Christensen og Bang bidrog dermed begge til at skubbe på det projekt, der om noget er knyttet til Socialdemokratiet, nemlig forbedring af levevilkår og livsmuligheder for alle borgere uanset social stilling. Og sikring af den enkeltes tryghed og adgang til hjælp gennem opbygning af en velfærdsstat.

Mange af tiltagene for at forbedre arbejderbefolkningens hverdag skete i første omgang på lokalt niveau. I byer som Esbjerg og Nakskov, hvor Socialdemokratiet blev dominerende i byrådene, blev der iværksat

banebrydende initiativer for at forbedre sundhedstilstanden. Ikke mindst for børnene. Nakskovs borgmester Sophus Bresemann stod i starten af 1900-tallet i spidsen for etablering af en kommunal skoletandpleje, "sådan at ogsaa Arbejderbørn turde aabne Munden". Adgang til gratis lægehjælp blev også forbedret for skolebørnene. Og på den måde begyndte et helt afgørende princip at gøre sig gældende rundt om i landet. Nemlig at adgangen til lægehjælp og sundhedsfremme ikke skulle være afhængig af en vurdering, men en rettighed der gjaldt for alle borgere. Med socialreformen i 1933 blev det universalistiske princip etableret på landsplan. Fundamentet var dermed lagt for den op- og udbygning af velfærdsstaten, der især efter 2. Verdenskrig førte til enorm fremgang i befolkningens sundhedstilstand på tværs af sociale skel.

Det er en udvikling, der har gjort Danmark til et af de bedste lande i verden at leve i. Men det er vigtigt at huske, at den grundlæggende udfordring stadig består: Din sociale situation påvirker din sundhedstilstand. Uddannelsesniveau og økonomiske forhold har markant indflydelse på din risiko for at blive ramt af langvarig sygdom. Vi har bevæget os langt væk fra de forhold, som Marie Christensen og Gustav Bang beskrev for mere end 100 år siden. Men hvis de levede i dag, ville de uden tvivl sige, at kampen for at skabe lighed i sundhed var lige så aktuel som dengang. ●

FOTO: GUSTAV BANG (1871-1915)
VISTE SAMMENHÆNGEN MELLEM
SOCIAL STATUS OG SUNDHED.

15.000.000

”

Så mange levende, danske smågrise blev sidste år læsset på lastbiler og kørt til udlandet.

Mange så langt som til Spanien, Italien og Rumænien – uden reelle pauser, uden adgang til rent vand og uden mulighed for frisk luft. Og det er helt indenfor EU's regler. Men det skal der ændres på.

Vi støtter kravet om en max transporttid på 8 timer – også for smågrise. Både af hensyn til dyrevelfærden og af hensyn til danske arbejdspladser.

Når slagteriernes råvarer køres til udlandet, koster det nemlig danske arbejdspladser. Danske grise skal blive til danske arbejdspladser – og dyretransporter på max 8 timer er et middel til at nå det mål.

Ole Wehlant, Formandsformand, Fødevarerforbundet NNF

NNF
Fødevarerforbundet
NNF

DEN 1. MAJ BLEV DET ARNES TUR

På arbejdernes kampdag den 1. maj gik Arne Juhl efter mere end 40 år som bryggeriarbejder på velfortjent pension.

Manden, der har lagt navn til "Arne-pensionen", blev fejret med et brag af en fest i Kløften i Haderslev af Socialdemokratiet, Fødevareforbundet NNF, 3F og FH med deltagelse af bl.a. statsminister Mette Frederiksen, som takkede for at Arne Juhl i sin tid sagde ja til at lægge ansigt til kampagnen for ret til tidligere pension.

"Indimellem er jeg lidt usikker på, om du egentlig var klar over, hvad du begav dig ud i. Da du i sin tid sagde ja til at være billedet på vores idé om en mere retfærdig tilbagetrækningsordning", sagde Socialdemokratiets formand med henvisning til det store pressefremmøde.

"Men alle vi der mener, at der er behov for mere retfærdighed. Behov for en ny ret til at kunne trække sig tilbage efter mange år med hårdt arbejde. Ja, for alle os, skylder vi dig tak." Omkring 500 borgere var mødt frem.

EN NORDJYSK RUSTBANKER

Socialdemokraten Bjarne Lausten, der kom til verden på et nordjysk husmandssted uden strøm og rindende vand. Han blev mønsterbryder med et svendebrev som maskinarbejder, blev valgt til Folketinget og har i 28 år været en utrættelig forkæmper for mennesker, der er kommet i klemme i systemet.

Folketingsmedlem Rasmus Prehn har skrevet bogen "Den sidste rustbanker" – en reference til Bjarne Laustens nu opløste kaffeklub. De to kommer gerne på besøg i parti-foreninger mv og fortæller om bogen. De kan kontaktes på rasmus.prehn@ft.dk og bjarne.laustsen@ft.dk

BØGER

Ingen andre partier bidrager i de her år med bøger til den politiske debat som Socialdemokratiet. I august udkom skateminister Rasmus Stoklund med bogen "Ingen over domstolen". Her problematiserer han, at Danmark ikke kan slippe af med kriminelle –udlændinge på grund af dommere i Strasbourg, som har gjort Den –Europæiske Menneskerettigheds-domstol til "de hårdkogte forbryderes -beskytter".

I september fulgte debatbogen "Om mangel på arbejdskraft", hvor folketingsmedlemmerne Jens Joel og Frederik Vad sammen med seks skribenter med rødder i Socialdemokratiet eller fagbevægelsen udfordrer påstandene i debatten om mangel på arbejdskraft.

"Vi har i tiltagende grad undret os over, hvordan en almindelig tilstand i en markedsøkonomi blev ophøjet til et samfund-sproblem, som det er alment accepteret, at politikerne skal løse, når det så entydigt er et spørgsmål om erhvervslivets grundlæggende interesser," hedder det i bogens indledning. Og senest har folketingsmedlem Bjørn Brandenborg og forfatter Lars Olsen udgivet "Det de kalder udkant, kalder vi hjem", hvor de dykker ned i forskellene mellem land og by og udfordringerne for folk uden for de større byer. En bog, som også tegner et optimistisk billede af nye flyttemønstre og de muligheder som grønne industrijob kaster af sig i provinsen.

RUNDE FØRDELSDAGE

01.09.24

FREDERIK VAD

MF, fylder 30 år

07.10.24

KASPER EJSING OLSEN

Borgmester i Kerteminde fylder 50 år

26.10.24

SOPHIE HÆSTORP ANDERSEN

Social- og Boligminister, fylder 50 år

BETALINGSSERVICE

FLERE PENGE OG MERE POLITIK

Tusind tak for din støtte og dit medlemskab. Det betyder alt for os. Derfor vil vi gerne bruge din støtte bedst muligt. Det gør vi ikke ved at sende dig kontingentopkrævninger med posten. Derfor opfordrer vi dig til at tilmelde dit medlemskab til Betalingsservice. Det sparer os for administrative udgifter og reducerer miljøbelastningen.

Der er flere måder at tilmelde sig Betalingsservice på:

Via S-Aktiv: Log ind på www.socialdemokratiet.membersite.dk og scroll ned på forsiden. Her finder du en grå boks. Tryk på den, og udfyld CPR-nummer, reg.- og kontonr. Resten udfyldes automatisk. Bemærk, at du skal bekræfte tilmeldingen med MitID.

Via en QR-kode: På din kontingentopkrævning er der i højre side en QR-kode. Scan denne med kameraet på din telefon og tryk på linket. Udfyld CPR-nummer, reg.- og kontonr. Resten udfyldes automatisk. Bemærk, at du skal bekræfte tilmeldingen med MitID.

Sidst, men ikke mindst, kan du bede din bank om at hjælpe dig.

For spørgsmål og hjælp, kontakt medlemservice: 7230 0800 (hverdag 10-12, onsdag 13-16) eller på mail: medlem@socialdemokratiet.dk

NYT MEDLEM: **VELKOMMEN TIL** **EVA PERSSON**

Eva Jeannette Persson er 57 år og bor i Aalborg, hvor hun har boet det meste af sit liv. Hun har aldrig tidligere været politisk aktiv, men har nu meldt sig ind i Socialdemokratiet. For Eva var det særligt Socialdemokratiets fokus på sundhedsvæsenet og hendes ønske om at passe bedre på de mest udsatte i samfundet, der var afgørende for, at hun nu har meldt sig ind i partiet. "Der er mange svage her i samfundet, som mangler hjælp. Jeg synes, at sundhedsvæsenet skal have et løft. Især i psykiatrien er der mange, der mangler meget hjælp. Det er sta-

**"DER ER
ET ELLER ANDET
HELT GALT"**

dig et tabu at være psykisk syg. Jeg har selv en søn med en psykisk sygdom, så jeg har det helt inde på livet," fortæller hun. Det, at passe godt på de unge, er vigtigt for Eva. Hun har tidligere været Natteravn og passet på festglade unge i Jomfru Ane Gade. I dag er hun førtidspensionist og frivillig hos Dansk Røde Kors. "Flere og flere unge kæmper med psykisk sygdom, og det vidner om, at der er et eller andet helt galt. Socialdemokratiet kæmper for de svage i samfundet, og jeg synes, vi skal passe bedre på dem. Jeg håber, at vi sammen kan gøre en forskel!"

SOCIALDEMOKRATIET